

2009D47286

30 072

Internationale kinderontvoering

Nr.

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld

De vaste commissie voor Justitie heeft enkele vragen en opmerkingen over de brief van de minister van Justitie inzake de verkorting van de procedure en over uitplaatsing procesvertegenwoordiging in teruggeleidingszaken, waardoor deze wordt overgelaten aan de advocatuur (30 072, nr. 25), ter beantwoording aan de regering voorgelegd. Deze vragen, alsmede de daarop op gegeven antwoorden, zijn hieronder afgedrukt.

De voorzitter van de commissie,
De Pater-van der Meer

Adjunct-griffier van de commissie,
Van Doorn

I VRAGEN EN OPMERKINGEN VANUIT DE FRACTIES

Vragen en opmerkingen van de CDA-fractie

De leden van de CDA-fractie vragen wat de stand van zaken is betreffende de uitvoering van de moties naar aanleiding van het algemeen overleg op 25 november 2008 over internationale kinderontvoering die op 18 december 2008 zijn aangenomen.

Vragen en opmerkingen van de SP-fractie

De leden van de SP-fractie wijzen allereerst op de op 18 december 2008 door de Kamer aangenomen moties, waarover op 15 april 2009 een spoeddebat is gevoerd. Wordt op dit moment in de praktijk volledig conform deze moties gehandeld? Is ook bij de Centrale Autoriteit het beleid op enkele punten gewijzigd, zoals is toegezegd? Deze leden horen nog met enige regelmaat geluiden uit de praktijk dat dit niet altijd het geval is. Deelt de regering de mening dat niet kan worden gewacht op de aangekondigde wijziging van de Uitvoeringswet internationale kinderontvoering en de Uitvoeringswet internationale kinderbescherming? Kan alvast op hoofdlijnen worden toegelicht welke wijzigingen hierin zijn opgenomen?

De leden van de SP-fractie vragen of ook de aangenomen moties worden opgenomen in de wetwijziging. Zo nee, wat is daar de reden van? Is het niet wenselijk om enkele taken van de Centrale Autoriteit, zoals de inspanningsverplichting om een omgangsregeling tot stand te brengen alvorens het kind wordt teruggeleid, expliciet in de wet op te nemen? Waarom zou een processuele regel, zoals de schorsende werking van het hoger beroep tegen een beslissing tot teruggeleiding (motie TK 30 072, nr. 19), niet in deze wet thuishoren?

De leden van de SP-fractie vragen naar het verloop in zaken waarin het Haags Kinderontvoeringsverdrag (HKOV) niet van toepassing is. Heeft een verzoek door tussenkomst van het ministerie van Buitenlandse Zaken via de diplomatieke wegen doorgaans effect? Zo nee, hoe wordt dan gehandeld? Tot op welke hoogte is diplomatieke druk te gebruiken en hoe gebeurt dat in de praktijk?

De leden van de SP-fractie constateren dat inmiddels een pilot loopt, waar ondermeer mediation tussen beide partijen wordt ingezet. Dat beoordelen deze leden als zeer positief. Hoe is het internationale karakter van deze mediation gewaarborgd? Wat gebeurt er als één van beide partijen niet mee wenst te werken omdat teruggeleiding volgens het Haags Kinderontvoeringsverdrag dreigt? Welke organisaties of andere partijen zijn betrokken bij deze pilot?

In de statistieken is het aantal aanvragen betreffende omgangsverzoeken te lezen. De leden van de SP-fractie vragen wat voor de Centrale Autoriteit de criteria zijn om een verzoek in behandeling te nemen. Wordt ieder verzoek in behandeling genomen of gelden daarvoor restricties? In aansluiting hierop vragen deze leden wat nu concreet in welke gevallen van de Centrale Autoriteit mag worden verwacht, als de verzoekende partij hulp en begeleiding vraagt bij het tot stand brengen van een omgangsregeling. Waarom vindt de Centrale Autoriteit het bijvoorbeeld niet haar taak de feitelijke uitoefening van het vastgestelde bezoekrecht te beschermen? Geldt dat ook wanneer gemaakte afspraken evident worden geschonden? Op welke wijze kan de Nederlandse overheid dan nog iets voor de gedupeerde Nederlander betekenen? Is de regering er bijvoorbeeld van op de hoogte dat zelfs een internationale omgangsregeling met

buurland Duitsland forse problemen op kan leveren? Bestaan hier geen sluitende afspraken over? Waarom werken bijvoorbeeld de Nederlandse en de Spaanse Centrale Autoriteit zo gebrekkig samen, en kan de Nederlandse Centrale Autoriteit niet behulpzaam zijn bij het tot stand brengen van een omgangsregeling voor een Nederlander met kinderen in Spanje?

De leden van de SP-fractie wijzen op het rapport van de Nationale ombudsman van 14 juli 2009, (nummer 2009-146), waarin een klacht tegen de Centrale Autoriteit gegrond is verklaard vanwege het feit dat de Centrale Autoriteit niet datgene deed wat men mocht verwachten. Behoort dit inmiddels tot het verleden? Is de Centrale Autoriteit inmiddels actiever in het bieden van ondersteuning? Spreekt de Nederlandse Centrale Autoriteit tegenwoordig ook de Centrale Autoriteit van het andere land aan op naleving van het HKOV? Heeft dat vaak positieve effecten of verlopen die contacten vaak nog moeizaam?

De aan het woord zijnde leden wijzen nogmaals op de weging van het belang van het kind, zoals vastgelegd in het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK), waarmee het uitgangspunt van het HKOV, «eerst terug en dan praten», niet altijd strookt. Kan de regering toelichten op welke wijze het belang van het kind zoals vastgelegd in het IVRK een rol speelt, waarbij de grenzen van wat toelaatbaar is volgens het HKOV worden opgezocht? Op welke wijze zullen de weigeringsgronden van artikel 13, sub b, van het HKOV worden uitgelegd? Blijft deze uitleg «restrictief»? Zo ja, waarom? Heeft er inmiddels internationaal overleg met andere verdragslanden plaats gevonden over de wijze waarop zij de weigeringsgronden interpreteren en uitleggen in de praktijk? Zo nee, is de regering daartoe alsnog bereid?

De leden van de SP-fractie wijzen nogmaals op het belang van de motie die vraagt om vrijwaring van strafvervolging voor het delict kinderoontvoering wanneer geprocedeerd moet worden over gezag en omgang (TK 30 072, nr. 20). Wat zijn op dit gebied de meest recente ervaringen? Boekt Nederland succes wanneer het een ander land verzoekt geen strafvervolging in te stellen? Waarom heeft de Nederlandse moeder, die aan Canada uitgeleverd dreigde te worden (Kamervragen, vergaderjaar 2008-2009, aanhangsel van de handelingen, nr. 1988) nog steeds problemen? Hoe kan het dat de Hoge Raad zegt dat van uitlevering geen sprake kan zijn, maar dat de Centrale Autoriteit de moeder heeft geadviseerd zich vrijwillig te melden bij justitie in Canada? Is de regering bereid zich hier nogmaals voor in te spannen?

Deze leden vragen de regering of zij mogelijkheden ziet om Nederlanders met één of meer kinderen die in het buitenland wonen, voor te lichten over dit onderwerp en dan met name over mogelijke problemen bij het stuklopen van de relatie en de mogelijkheden en onmogelijkheden in dergelijke gevallen met een of meer kinderen terug te keren naar Nederland. Voorlichting op dit punt zou mogelijk bij kunnen dragen aan het voorkomen van de problemen en ellende die gepaard kunnen gaan met gedrag dat als «internationale kinderoontvoering» wordt aangemerkt. Graag ontvangen deze leden een reactie hierop.

Ten slotte vragen de leden van de SP-fractie nogmaals aandacht voor het feit dat procederen in het buitenland voor Nederlanders vaak een haast onmogelijke opgave is vanwege de onbekendheid met de procedures, het vinden van juridische bijstand en ook de grote financiële consequenties. Dat is schrijnend. Kan in heroverweging genomen worden de ouders bij te staan die hierdoor in de problemen raken, al dan niet door middel van een

fonds? Welke hulp kan de Centrale Autoriteit in dergelijke gevallen bieden?

Vragen en opmerkingen van de VVD-fractie

De leden van de fractie van de VVD hebben met belangstelling kennisgenomen van de voorliggende brief van 14 september 2009 inzake internationale kinderontvoering. Er blijven echter enkele vragen staande.

Deze leden willen graag weten hoe de procedure bij de rechtbank in de praktijk zou moeten verlopen om binnen de termijn van zes weken te blijven. Wanneer de rechter een mediation mogelijk acht, wordt er dan tijdens de eerste zitting bijvoorbeeld meteen een pro forma datum afgesproken voor het geval de ouders niet binnen de twee weken tot overeenstemming zijn gekomen? Daarnaast willen zij graag vernemen wat de raming van de kosten voor mediation zijn gedurende de pilot.

De betrokken organisaties hebben voorgesteld dat de achtergebleven ouder in rechte niet meer wordt vertegenwoordigd door de Centrale autoriteit, maar door een advocaat. De leden van de VVD-fractie willen graag weten wat de argumenten hiervoor zijn. Komen on- en minvermogens in dit geval in aanmerking voor gesubsidieerde rechtsbijstand? Zo ja, brengt deze «uitplaatsing» extra kosten met zich mee? Zo ja, wat zijn de geschatte kosten? Zo nee, hoe hoog is de lastenverlichting?

De leden van de VVD-fractie merken op dat de regering aangeeft dat er sterker ingezet gaat worden op mediation in teruggeleidingsverzoeken. Zij stemmen hier volledig mee in, maar vragen wel hoe dit concreet wordt gerealiseerd.

Ten slotte missen deze leden nog wel het daadwerkelijk ter hand nemen van de uitvoering van een aantal aangenomen Kamermoties. Kan de regering een overzicht geven van de uitvoeringsmaatregelen?

II REACTIE VAN DE REGERING